

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD GRAČANICA
Gradska izborna komisija
Broj: 01-04-00134/2025-3
Gračanica, 10.01.2025. godine

Izvjestaj o radu Gradske izborne komisije Gračanica za 2024. godinu

Uvod

U skladu sa članom 2.1. Izbornog Zakona BiH ("Službeni glasnik BiH" broj:b23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08 i 37/08, 32/10, 18/13,7/14, 3/16 ,41/20, 38/22 i 24/24) organi nadležni za provođenje izbora su Izborne komisije i birački odbori.

Gradska izborna komisija Gračanica u 2024.godini radila je u punom sastavu, sa pet redovnih članova komisije koje je imenovalo Gradsko vijeće Gračanica, Rješenjima broj: 01-04-02474-2021 od 30.06.2021.godine, broj: 01-04-03126-2021 od 31.08.2021.godine i broj: 01-02-3586/21-1 od 01.02.2022.godine uz saglasnost Centralne izborne komisije BiH, za članove Gradske izborne komisije su imenovani Merced Hamzić - predsjednik i članove Senad Kadić, Elvira Huskanović, Edisa Okić i Goran Pavlović. Za potrebe Komisije, administrativno-tehničke poslove obavlja sekretar Salkić Džana, finansijsko-računovodstvene poslove obavlja uposlenik gradske službe Azra Sakić.

Gradska izborna komisija kao jedan od organa za provođenje izbora u skladu sa članom 2.13 Izbornog zakona obavlja slijedeće poslove:

1. Nadgleda i kontrolira rad Centra za birački spisak ;
2. Određuje biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini;
3. Provodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkih odbora;
4. Brine o sigurnosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini;
5. Obavještava birače o svim informacijama neophodnim za provedbu izbora, u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH;
6. Odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. Odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i gradskim centrima za brojanje;
8. Objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor i dostavlja ih Centralnoj izbornoj komisiji BiH;
9. Obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Centralne izborne komisije BiH.

Gradska izborna komisija saglasno njenim nadležnostima utvrđenim članom 2.13 Izbornog zakona je organizovala i 06.10.2024. godine i provela Lokalne izbore u izbornoj jedinici 044A Gračanica u okviru kojih se u izbornoj jedinici vršio izbor članova Gradskog vijeća i Gradonačelnika.

Visina naknada članovima Komisije isplaćivana je na osnovu Odluke Gradskog vijeća Gračanica br.04-04-00339-2024 od 25.01.2024. godine te je u neizbornom periodu u 2024.godini iznosila 210,00 KM mjesečno dok je naknada predsjedniku iznosila 260,00 KM, u izbornom naknada za članove je iznosila 700 KM a za predsjednika 800 KM. U 2024.godini isplaćivana je naknada sekretaru Komisiji u iznosu od 50,00 KM mjesečno u neizbornom periodu a 100 KM u izbornom. Navedene naknade redovno su isplaćivane.

Komisija je tokom 2024.godine imala finansijsku podršku iz Budžeta Grada za 2024.godinu kao i materijalno-tehničku podršku. Gradska izborna komisija je utvrdila svoj Finansijski plan za 2024.godinu, koji iznosi 126.954,59 KM. Međutim, Budžetom Grada za 2024.godinu za potrebe Komisije i provođenje Lokalnih izbora 2024.godine planirano je 115.000,00 KM, što je za 11.954,59 KM manje u odnosu na pomenuti plan s tim da treba napomenuti da do problema u finansiranju nije dolazilo te je Grad Gračanica izvršio sve potrebne isplate predviđene Izbornim zakonom BiH i propisima Centralne izborne komisije. Do kraja 2024.godine u cijelosti je isplaćena mjesečna naknada sekretaru kao i članovima Komisije, a isplaćeni su i ostali materijalni troškovi za Lokalne izbore 2024.godine. Takođe su isplaćene i naknade timovima za ponovno brojanje, naknade biračkim odborima, osobama zaduženim za elektronski unos podataka, osoblju zaduženom za istovar i utovar izbornog materijala te svim drugim koji su bili uključeni u organizovanje Lokalnih izbora 2024. godine. Jedan dio sredstava nije isplaćen članovima biračkih odbora jer nisu dostavili tekuće račune za isplatu zbog čega su isplate biračkim odborima još u toku.

1.Nadgledanje i koordinacija rada Centra za birački spisak

Prema članu.3.8 Izbornog zakona u svakoj općini nadležni organ uspostavlja Centar za birački spisak čije osoblje ujedno i obučava u saradnji sa GIK-om. Istim članom utvrđene su i nadležnosti Centra za birački spisak čije kontinuirano i uspješno obavljanje utiče na efikasan rad komisije, organizaciju i provođenje izbora. Imajući u vidu značaj Centra za birački spisak dajemo pregled nekih od nadležnosti istog :

- a) vodi evidenciju o svim naseljenim mjestima i nazivima svih ulica na teritoriji svoje općine i o svim promjenama obavještava izbornu komisiju;
- b) učestvuje u realizaciji izlaganja izvoda iz privremenog centralnog biračkog spiska;
- c) pruža tehničku pomoć Gradskoj izornoj komisiji u određivanju biračkih mjesta na teritoriji općine i raspoređivanju birača po biračkim mjestima;
- d) ažurira podatke iz tačke a) ovog stava u skladu sa promjenom broja birača i propisima Centralne izborne komisije BiH;
- e) osigurava uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska na teritoriji svoje općine;
- f) osigurava podatke za Centralni birački spisak koji su utvrđeni propisima Centralne izborne komisije BiH;
- g) pruža tehničku pomoć Gradskoj izornoj komisiji u vezi sa zahtjevom i prigovorom birača koji se odnose na izvod iz Centralnog biračkog spiska i
- h) obavlja i druge poslove koje mu određi Centralna izborna komisija BiH i Gradska izborna komisija, u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH.

Gradska izborna komisija je u 2024.godini u skladu sa svojim nadležnostima, nadgledala i koordinirala rad Centra za birački spisak Grada Gračanica koji bi, u skladu sa Izbornim zakonom BiH, trebao pružiti svu operativnu i tehničku pomoć u okvirima naprijed navedenih nadležnosti kao i u drugim segmentima vezanim za izborni proces. Posebno treba naglasiti koordinaciju i aktivno učešće komisije, centra za birački spisak, matičnog ureda i administrativnog odjela PU Gračanica u obavljanju poslova vezanih za ažuriranje izvoda iz centralnog biračkog spiska sa kojeg su brisana umrla lica iz ranijih godina. Na biračkom spisku su se mogla naći samo umrla lica za koje postoje administrativne prepreke za brisanje sa biračkog spiska zbog grešaka uglavnom u ličim podacima te ovom prilikom želimo pohvaliti rad kako administrativnog odjela PU Gračanica tako i matičnog ureda Grada Gračanica na odličnoj saradnji i ažurnosti u vođenju evidencija. Gradska izborna komisija je od Centra za birački spisak tražila, a što je i učinjeno, uspostavu kontinuirane saradnje između matičnog ureda Grada Gračanica i centra za birački spisak, vezano za razmjenu podataka o umrlim licima, a s ciljem uspostave ažurnosti evidencija Centra za birački spisak vezano za umrla lica, a samim time stvaranja mogućnosti za preduzimanje aktivnosti prema PU Gračanica prema stanju utvrđenom u tim evidencijama.

Takođe treba napomenuti značajnu koordinaciju GIK-a i centra koja se odnosi na izradu Izvoda iz centralnog biračkog spiska za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invalidnosti a koji su glasali putem mobilnog tima. Naprijed navedeni poslovi centra za birački spisak obavljaju se u okviru Službe za upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i zajedničke poslove a radno

mjesto službenika centra za birački spisak je stalno radno mjesto koje obavlja namještenik Alma Omerović.

2. Izlaganje Privremenog biračkog spiska i određivanje biračkih mjesta

U skladu sa Pravilnikom o upotrebi i izradi Izvoda iz Centralnog biračkog spiska (“Službeni glasnik BiH” broj: 29/18, 62/18 i 31/24), GIK je 30.05.2024. godine, donijela Plan izlaganja Izvoda iz privremenog biračkog spiska. U cilju omogućavanja uvida građanima Grada Gračanica u podatke koji su uneseni u Izvod iz Centralnog biračkog spiska za izbornu jedinicu Gračanica izvodi su bili izloženi na uvid javnosti u periodu od 08.06. – 08.07.2024. godine uglavnom na lokacijama gdje su se na predhodnim izborima nalazila biračka mjesta ili prostorijama MZ, a uvid se mogao ostvariti i u sjedištu GIK-a i Centru za birački spisak Grada Gračanica. Izvod iz Privremenog biračkog spiska nije objavljuvan na web stranici Grada Gračanica zato što je agencija za zaštitu ličnih podataka zabranila objavljivanje na web stranici zbog zaštite ličnih podataka glasača. O vremenu i razlozima izlaganja Privremenog biračkog spiska građani su obaviješteni putem Radio Gračanice, predsjednika Mjesnih zajednica i plakata na oglasnoj ploči. U periodu izlaganja izvoda je bilo manji broj zahtjeva građana za otklanjanje nepravilnosti vezanih za raspored na biračka mjesto ili otklanjanja drugih uočenih nepravilnosti što je od strane GIK-a riješeno. Na isti način komisija je obavijestila raseljena lica o mogućnosti određivanja i promjene biračke opcije. U izvještajnom period bio je samo jedan zahtjeva za promjenu biračke opcije.

U periodu izlaganja Izvoda iz privremenog biračkog spiska, GIK Gračanica je tražila od Službe za upravu, društvene djelatnosti, boračko-invalidsku zaštitu i zajedničke poslove da najkasnije do zaključenja Centralnog biračkog spisaka, provjeri da li su nadležnom organu (MUP Gračanica) dostavili sve promjene koje utiču na ažurnost biračkog spiska, odnosno da li su tražili da nadležni organ postupi po dostavljenim promjenama, a naročito onim koji se odnose na “umrla lica”.

Biračka mjesta su formirana na način da se svakom biračkom mjestu pridružuju adrese (ulice) iz CIPS-ove baze podataka, tako da su građani prijavom adrese stanovanja automatski raspoređeni na biračko mjesto kojem je dodijeljena ta adresa. Gradska izborna komisija i centar za birački spisak ne vrše upis birača u CBS.

Zbog naprijed navedenog, Gradska izborna komisija je na pojedina biračka mjesta, zbog nepostojanja druge opcije morala rasporediti znatno veći broj birača od propisanog maksimuma, s tim da je taj problem riješen naknadnom podpodjelom takvih biračkih mjesta prema abecednom redu na kojima su radili zasebni birački odbori, tako da je za provođenje Lokalnih izbora formirano 57 redovnih biračkih mjesta na kojima je imenovano ukupno 61 biračkih odbora te jedno mjesto za glasanje u odsutnosti i nepotvrđenim glasačkim listićem.

U cilju optimalnog rasporeda birača na biračka mjesta potrebno je provesti Odluku o adresnom registru za područje Grada Gračanica i svim kućnim adresama dodijeliti odgovarajući broj.

3. Aktivnosti vezane za imenovanje, obuku i certificiranje članova biračkih odbora

Centralna izborna komisija je u maju 2024. godine a na osnovu nametnutih izmjena Izbornog zakona BiH od strane visokog predstavnika donijela odluku da CIK BiH imenuje predsjednike biračkih odbora. Raspisana je konkursna procedura, koja je dva puta ponavljana zbog nedovoljnog broja prijavljenih, a na osnovu čega su imenovana ukupno 62 predsjednika i 62 zamjenika biračkih odbora na period od 5 (pet) godina. Mjesta članova i zamjenika članova u biračkim odborima kao i do sada popunjavali su politički subjekti. Mjesta u biračkim odborima su političkim subjektima dodjeljivana na način da se koristio redosljed političkih subjekata utvrđen žrijebanjem od strane GIK-a, a onda se zavisno od broja članova biračkog odbora (2 ako je u izvodu iz CBS za određeno biračko mjesto upisano do 350 birača i 4 ako je u izvod upisanoj preko 350 birača) izvršilo pridruživanje političkih subjekata svakom biračkom mjestu do popune istih.

Na postupak dodjele mjesta u biračkim odborima nije bilo prigovora od strane političkih subjekata.

Po upućenom pozivu 5 političkih subjekata koji su imali su svoje vijećnike u Gradskom vijeću Gračanica a kod Centralne izborne komisije prijavili su svoju kandidaturu za osnovnu izbornu jedinicu 044A Gračanica za učešće na Lokalnim zborima 2024. godine. Politički subjekti su dostavili Gradskoj izbornoj komisiji prijedloge svojih kandidata za članove i zamjenike članova biračkih odbora. Većina političkih subjekata je dobila 48 mjesta u biračkim odborima što znači da su politički subjekti trebali dostaviti 96 kandidata za članove i zamjenike članova biračkih odbora. Nakon dostavljenih prijedloga komisija je utvrdila da politički subjekti nisu dostavili prijedloge za 10 zamjenika članova biračkih odbora koje je komisija imenovala iz reda prijavljenih građana na Javni oglas za izbor kandidata za popunu rezervne liste kvalifikovanih osoba za imenovanje članova biračkih odbora/mobilnog tima i njihovih zamjenika.

Navedeni problem je usložen i činjenicama da je određeni broj dostavljenih prijedloga političkih subjekata, po uputi CIK-a BiH, naknadno odbijen iz razloga što su se nalazili na kandidatskim listama za Lokalne izbore 2020. godine. Naime, odredbom člana 2.3 stav (1) tačka 4. Izbornog zakona BiH propisano je da za člana izborne komisije ili biračkog odbora ne može biti imenovano lice koje je kandidat za izbore za bilo koji nivo vlasti s tim da se pomenuta odredba odnosi i na osobe koji se nalaze na kandidatskim listama sa predhodnih izbora. Aplikacija za unos članova biračkih odbora ta lica nije prihvatila.

Tabela 1 – Izvještaj o broju pojedinačno dodjeljenih mjesta u BO političkim subjektima u izbornoj jedinici 044A

Broj žrijeba	Politički subjekt	Broj mjesta u biračkim odborima
1	NAŠA STRANKA	48
2	SBIH - STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	48
3	SDP - SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	49
4	SDA - STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	48
5	DEMOKRATSKA FRONTA - DF	47
	Ukupno	240

Tabela 2 – Konačna dodjela mjesta u BO političkim subjektima za Lokalne izbore 2024. godine u izbornoj jedinici 044A Gračanica

Biračko mjesto	Broj članova biračkog odbora	Dodjela mjesta u biračkom odboru			
044A 001 Babići 1	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 002 Babići 2	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 003 Buk	2	SDA	DF	-----	-----
044A 004 Dobrovci 1	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 005 Dobrovci 2	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 006 Gornji Dobrovci	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 007 Džakule 1	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA

044A 008 Gračanica 1	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 009 Gračanica 2	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 010 Gračanica 3	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 011-000 Gračanica 4	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 012 Gračanica 5	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 013 Gračanica 6	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 014 Gračanica 7	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 015 Gračanica 8	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 016 Gračanica 9	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 017 Gračanica 10	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 018 Gračanica 11	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 019 Gračanica 12	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 020 Gračanica 13	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 021 Gračanica 14	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 022 Donja Lohinja 1	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A023 Lukavica 1	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 024 Lukavica 2	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 025 Lukavica 3	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A026 Malešići 1	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 027 Malešići 2	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 028 Malešići 3	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 029 A Miričina 1	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 029 B Miričina 1	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 030 Donja Lohinja 2	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 031 Miričina 3	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 032 A Donja Orahovica 1	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 032 B Donja Orahovica 1	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A033 Donja Orahovica 2	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 034 Donja Orahovica 3	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH

044A 035 Donja Orahovica 4	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 036 Gornja Orahovica 1	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 037 Gornja Orahovica 2	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 038 Piskavica	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 039 A Pribava	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 039 B Pribava	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 039 C Pribava	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 040 Priješko Brdo	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 041 Rašljeva	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 042 Soko 1	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 043 Soko 2	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 044 Stjepan Polje 1	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 045 Stjepan Polje 2	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 046 Stjepan Polje 3	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 047 Škahovica 1	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 048 Trnovci	4	SDP	SDA	DF	NAŠA STRANKA
044A 049 Vranovići	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 050 Stjepan Polje 4	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 051 Škahovica 2	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 052 Džakule 2	4	SDA	DF	NAŠA STRANKA	SBIH
044A 053 Gornja Lohinja	2	SDP	SDA	-----	-----
044A 054 Lendići	2	DF	NAŠA STRANKA	-----	-----
044A 055 Gračanica 15	4	SBIH	SDP	SDA	DF
044A 056 Gračanica 16	4	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP	SDA
044A 057 Gračanica 17	4	DF	NAŠA STRANKA	SBIH	SDP
044A 501-NNN odsustvo	2	SDP	SDA	-----	-----
Ukupno	240				

Uvažavajući prijedloge političkih subjekata koji zadovoljavaju opšte i posebne uslove za imenovanje, razrješenje članova i zamjenika članova biračkih odbora, Gradska izborna komisija Gračanica je na sjednici održanoj 19.08.2024.godine, shodno odredbama člana 2.13. stav (1) tačka 3. i člana 2.19. stav (5) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Sl. glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 24/24) i Pravilnika o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora ("Sl. glasnik BiH", broj: 31/24), izvršila imenovanje članova i zamjenika biračkih odbora Odlukom br. 01-04-00391/2024-117 od 21.08.2024. godine i Izmjenama i dopunama odluke br. 01-04-00391/2024-152 od 04.10.2024. godine. Upraznjena mjesta u biračkim odborima su popunjena na osnovu prijave pristiglih na javni poziv koji je GIK-a Gračanica četiri puta objavila u tu svrhu i svoje evidencije o sastavu i radu ranijih biračkih odbora. Ukupno je formirano četiri mobilna tima a članovi mobilnih timova imenovani su Odlukom br. 01-04-00391/2024-140 od 26.09.2024. godine. Imenovanje predsjednika i zamjenika predsjednika izvršila je Centralna izborna komisija BiH Odlukom br.06-1-07-1-1339-24 od 27.09.2024. godine i Izmenama i dopunama odluke br.06-1-07-1-1339-9/24 od 06.10.2024. godine.

Shodno navedenom za provođenje Lokalnih izbora 2024.godine u izornoj jedinici 044A Gračanica imenovano je ukupno 480 članova i zamjenika članova biračkih odbora dok je imenovanje 62 predsjednika i 62 zamjenika predsjednika izvršila Centralna izborna komisija BiH. Na rješenje o imenovanju članova i zamjenika članova biračkih odbora bio je jedan prigovora od strane političkog subjekta a koji je odbijen kao neosnovana.

U skladu sa planom obuke članova biračkih odbora, obuku predsjednika i zamjenika predsjednika i članova biračkih odbora su proveli članovi GIK-a. Napominjemo da su predsjednik i svi članovi GIK Gračanica prošli obuku od strane CIK-a BiH i imaju status certifikovanih trenera te smo pored naše izborne jedinice izvršili i obuke predsjednika biračkih odbora u Petrovu, Doboj Istoku i Srebreniku. Osim planiranih termina za obuku, organizovani su i dodatni termini za članove koji iz objektivnih razloga nisu mogli prisustvovati obuci kao i za lica koja su morala biti angažovana kao zamjena članovima koji su u toku ili nakon obuke odustali.

Imenovani članovi biračkih odbora su više puta pozivani na obuke u planiranim terminima s tim da im je data mogućnost da, u dogovoru s komisijom prisustvuju i u nekom drugom terminu. Napominjemo da je od učešća u radu biračkih odbora odustalo 20,62% imenovanih članova, predloženih od strane političkih subjekata odnosno odustalo je ukupno 99 osoba.

Kao razlozi odustajanja kandidata ili već imenovanih članova biračkih odbora se prije svega mogu izdvojiti nezadovoljstvo naknadama za rad u biračkom odboru s obzirom na obim i složenost poslova, kao i odgovornost, činjenicu da zamjenici članova biračkih odbora nisu angažovani na dan izbora u postupku utvrđivanja rezultata glasanja, osim ukoliko na određeno biračko mjesto ne izađe više od 350 glasača, privatni razlozi (zdravstveni problemi, porodične i poslovne obaveze). Napominjemo da u velikom broju slučajeva predloženi, odnosno imenovani kandidati nisu pristupili obuci biračkih odbora ni u jednom planiranom terminu u organizaciji GIK-e bez posebnog obrazloženja. Obukom je obuhvaćeno oko 700 lica, a podrazumijevala je teoretski i praktični dio. Teoretski dio obuke obuhvatio je izlaganje o biračkom odboru, biračkom mjestu, aktivnostima biračkog odbora prije dana izbora i na dan izbora, zatvaranju biračkog mjesta, proceduri brojanja glasačkih listića te pravilno popunjavanje obrazaca na biračkom mjestu. U okviru praktičnog dijela obuke članovi i zamjenici članova biračkih odbora praktično su provodili izborni proces, proceduru praktičnog popunjavanja obrazaca brojnog stanja, zatvaranje i otvaranje glasačke kutije, razvrstavanje probnih glasačkih listića po izbornim nivoima, a zatim po sistemu važećih i nevažećih glasačkih listića, brojanje glasačkih listića, popunjavanje obrazaca zbirnog stanja po političkim subjektima i kandidatima i pakovanje izbornog materijala.

GIK-a je prvo izvršila posebno obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Ovakav pristup obuci se pokazao uspješnim obzirom da predsjednici obavezno prođu obuku 2 puta, upoznaju unaprijed članove biračkog odbora kojim predsjedavaju, te su u fazi obuke mogli imati uvid u sposobnosti članova za obavljanje pojedinih dužnosti u biračkom odboru. U toku obuke GIK-a je posebnu pažnju skretala na moguće načine glasanja, pravilno utvrđivanje važećih i nevažećih glasačkih listića te o kaznenim odredbama za eventualne zloupotrebe u izbornom procesu te skretala pažnja da su

imenovanjem postali dio izborne administracije i da su odgovorni za svoje postupke u okviru dužnosti koju su obavljali. Od strane Centralne izborne komisije BiH su osigurani Priručnici za obuku, probni glasački listići kao i svi potrebni obrasci, a za rad na dan izbora predsjednicima, članovima i zamjenicima članova koji su angažovani kao i onim koji su uspješno prošli obuku, isplaćena je naknada u skladu sa odlukom gradske izborne komisije.

4. Akreditacija posmatrača i aktivnosti vezane za izradu biračkih spiskova za birače sa posebnim potrebama

U okviru aktivnosti vezanih za akreditaciju posmatrača, GIK-a je obavijestila političke subjekte o rokovima i načinu podnošenja zahtjeva za akreditiranje posmatrača, za praćenje rada Gradske izborne komisije, Centra za birački spisak i biračkih mjesta. U skladu sa Uputstvom o uslovima i procedurama za akreditiranje izbornih posmatrača u BiH („Službeni glasnik BiH, 31/24), GIK-a je zaprimala i rješavala zahtjeve političkih subjekata te izdavala akreditacije. Za Lokalne izbore akreditovano je ukupno 389 posmatrača koji su nadgledali rad biračkih odbora i GIK-a, a rad biračkih odbora i GIK-a vršili su i promatrači udruženja građana za koje je CIK BiH izdala akreditacije.

Obavljanje ove aktivnosti podrazumijeva provjere da li su predložena lica imenovana za članove biračkih odbora, predložena od strane više političkih subjekata, izradu pojedinačnih odluka o odobrenom ili odbijenom zahtjevu za akreditaciju, izradu akreditacije i liste akreditiranih posmatrača, komunikaciju na dan izbora o svim pitanjima vezanim za akreditovane posmatrače u vezi njihove uloge na biračkom mjestu.

Aktivnosti vezane za izradu Izvoda iz konačnog centralnog biračkog spiska za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta (birači koji glasaju putem mobilnog tima), provedene su u skladu sa članom 19. i 20. Pravilnika o upotrebi i izradi izvoda iz Centralnog biračkog spiska-Prečišćeni tekst (Službeni glasnik BiH broj: 31/24). Izvodi iz konačnog Centralnog biračkog spiska za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta te koji su vezani za ustanove sačinjen je na osnovu podataka organa koji imaju evidencije o ovim licima, te izražene volje ovih birača da na dan izbora glasaju u svojim domovima, što se utvrđuje pisanom izjavom svakog birača i pratećom medicinskom dokumentacijom o bolesti ili invaliditetu birača kao uslovu za njegovo kućno liječenje. Medicinska dokumentacija ili službena zabilješka o zdravstvenom stanju podnosioca zahtjeva sastavni je dio izvještaja koji GIK dostavlja Centralnoj izbornoj komisiji BiH kao obrazloženje o potrebi glasanja ove kategorije birača putem mobilnog tima. U saradnji sa Centrom za birački spisak GIK-a je organizovala posjetu licima prijavljenim za glasanje putem mobilnog tima u njihovim domovima ili ustanovama s ciljem izražavanja svoje volje da glasaju putem mobilnog tima na Lokalnim izborima 2024. godine. U izvod Centralnog biračkog spiska za birače koji su vezani za svoje domove zbog starosti, bolesti ili invaliditeta te vezani za ustanove bilo je upisano 181 lica, a plan obilaska birača od strane mobilnog tima, je dostavljen političkim subjektima kako bi mogli putem akreditiranih promatrača pratiti rad mobilnog tima na dan izbora. U svrhu glasanja ovih birača formirana su četiri mobilna tima.

5. Prijem izbornog materijala i izborni dan

Kompletan izborni materijal (tzv. “neosjetljivi” i “osjetljivi” – glasački listići i obrasci) Gradska izborna komisija je zaprimila blagovremeno odnosno u rokovima koji su određeni od strane CIK-a i isti je bio na odgovarajući način uskladišten u zgradi gradske uprave-multimedijalna sala do preuzimanja od strane biračkih odbora dana 05.10.2024.godine. Prostoriju u kojoj je bio smješten sav izborni materijal od momenta zaprimanja osjetljivog materijala, osiguravali su 24^h pripadnici PU Gračanica.

Na izborni dan biračka mjesta na području Grada Gračanica bila su otvorena u 7 sati uz bez kašnjenja. Sa biračkim odborima iz sjedišta Gradske izborne komisije je sve do zatvaranja biračkih mjesta (19 sati), a i kasnije, po potrebi ostvarena neposredna komunikacija, a u cilju otklanjanja eventualnih nedoumica u provođenju izbornog procesa, popunjavanja obrazaca i pakovanja izbornog materijala. Na mjestima gdje je bilo locirano više biračkih mjesta, a koja su formirana po principu pridruživanja ulica GIK-a je na licu mjesta osigurala provjeru podataka o rasporedu birača na biračka mjesta tako da je otklonjena mogućnost lutanja birača od jednog do drugog biračkog mjesta, a sam izborni proces se odvijao bez zastoja. Naprijed navedena provjera je obezbijedena na biračkim mjestima te se telefonski mogla kontaktirati Gradska izborna komisija i Centar za birački spisak.

U vremenskom periodu od 7,00 –19,00 sati biračka mjesta su obilazili članovi Gradske izborne komisije po službenoj dužnosti ili po prijavama zbog navodnih kršenja izbornog procesa. Prijave kršenja izbornog procesa su se uglavnom odnosile na prisustvo pristalica pojedinih političkih subjekata u blizini odnosno u krugu biračkog mjesta i njihov navodni uticaj na birače, na ponašanje akreditiranih posmatrača na biračkim mjestima i pomoć drugog lica pri glasanju. U takvim slučajevima članovi komisije su intervenisali na licu mjesta, te u direktnom kontaktu sa stranačkim posmatračima koji su bili na biračkim mjestima i pregledom zapisnika u trenutku obilaska biračkih mjesta, utvrđivali osnovanost prijave te preduzimali potrebne radnje u slučaju postojanja istih. Uglavnom promatrači nisu imali prigovora na tok izbornog procesa tako da su usmene prijave kršenja izbornog procesa bile neosnovane. Prilikom obilaska biračkih mjesta GIK je uočila ne snalaženje akreditiranih posmatrača na biračkim mjestima odnosno nerazumijevanje njihove uloge na biračkom mjestu, te da nisu upoznati sa činjenicom da na jednom biračkom mjestu u isto vrijeme može biti prisutan samo 1 posmatrač iz istog političkog subjekta, a što je predstavljalo problem u radu članovima biračkih odbora odnosno predsjednicima biračkih odbora. Ovdje treba posebno istaći da većina akreditiranih posmatrača nije educirana o načinu evidentiranja eventualnih prigovora na rad biračkih odbora u zapisnik o radu istih, a što kasnije predstavlja osnov političkim subjektima za izjavljivanje prigovora zbog eventualno uočenih nepravilnosti.

Gradska izborna komisija je zaprimila 1 prigovora vezano za izborni proces, a koji je odbačen kao neblagovremen.

6. Objedinjavanje i dostavljanje rezultata izbora sa svih biračkih mjesta, kao i izbornog materijala CIK- u

U izvodu iz Centralnog biračkog spiska za općinu Gračanica zaključno sa danom zaključivanja centralnog biračkog spiska bilo je upisano 41.878, a na izborni dan je glasalo ukupno 21.543 birača od ukupnog broja registrovanih birača.

Dostava materijala sa biračkih mjesta se odvijala u periodu od 21,00 h 06.10. do 03 h 07.10.2024. godine, čime je ispoštovana zakonska odredba o predaji materijala sa biračkog mjesta u propisanom vremenu.

Nakon prijema izbornog materijala izvršen je elektronski unos rezultata glasanja sa 61 redovnih biračkih mjesta za nivo Gradonačelnika i Gradskog vijeća u propisanu bazu podataka, a u cilju objedinjavanja istih za područje grada i njihovog unosa u propisane zbirne obrasce.

Za 3 biračka mjesta za nivo Gradskog vijeća, (biračka mjesta 044A004 Doborovci 1, 044A007 Džakule 1 i 044A041 Rašljeva) na osnovu dostavljenog izvještaja “kontrolora unosa izbornih rezultata”, koji ukazuje da birački odbori 044A004 i 044A007 nisu pravilno izvršili popunjavanje obrazaca dok na biračkom mjestu 044A041 nisu izvršili pravilno brojanje glasačkih listića, GIK je dobila naredbu od CIK-a za otvaranje vreća i ponovno brojanje glasačkih listića, na navedenim biračkim mjestima, a što je od strane CIK-e i odobreno odnosno naredeno.

Ponovno brojanje glasačkih listića za navedena biračka mjesta, izvršila su 3 posebno formirana tima, uz prisustvo akreditiranih posmatrača političkih subjekata, udruženja građana” Pod lupom” i članova GIK-e, a originalni obrasci sa utvrđenim rezultatima dostavljeni su CIK-i u zakonom propisanom roku. Takođe, treba napomenuti da je nakon objavljivanja rezultata izbora od strane CIK-a BiH, ista zaprimila 4 (četiri) zahtjeva za ponovno brojanje na biračkim mjestima na području naše izborne jedinice te su tri odbijena kao neosnovana dok jedan zahtjev nije ni razmatran jer je podnesen od anonimne osobe.

Originalni obrasci rezultata glasanja sa biračkih mjesta, zajedno sa zapečaćenim vrećama u kojima su se nalazili izvodi iz centralnih biračkih spiskova, PDL obrasci i zapisnik o radu biračkog odbora, CIK je preuzela dana 07.10.2024. god., zajedno sa glasačkim listićima za glasanje u odsutnosti i nepotvrđenim listićima te putem mobilnih timova. Originalni obrasci sa biračkih mjesta na kojima je vršeno ponovno brojanje, preuzeti su zajedno sa glasačkim listićima sa redovnih biračkih mjesta, od strane osoblja Centralne izborne komisije BiH dana 12.10.2024. godine. Materijal sa biračkih mjesta, do preuzimanja od strane CIK-a, 24 h obezbjeđivali su pripadnici Policijske uprave Gračanica.

Gradska izborna komisija je u izvještajnom periodu vršila i ovjeru izjava o prihvatanju kandidature, izvršila unos podataka u odgovarajuću aplikaciju za sve članove biračkih odbora, a s ciljem isplate naknada za rad, Izvršila uvid u zapisnike o radu biračkih odbora s ciljem utvrđivanja postojanja primjedbi od strane akreditiranih promatrače i po potrebi pokretanja određenih postupaka, uzela učešće

u online edukacijama organizovanim od strane CIK-a BiH, obavještavala birače i političke subjekte o činjenicama bitnim za izborni proces, dostavljala u propisanim rokovima određene podatke i informacije CIK-u BiH, te obavljale i druge poslove koji su u vezi s njenim ovlaštenjima.

Prije objavljivanja kao i nakon objavljivanja zvaničnih rezultata izbora od strane CIK-a BiH, GIK-i su se obraćali kandidati različitih političkih subjekata, koji su tražili uvid u kopije obrazaca kao i zapisnike sa biračkih mjesta, a što im je od strane OIK-a omogućeno.

U organizaciji i provođenju Lokalnih izbora, Gradska izborna komisija je angažovala stručno tehničko osoblje za obavljanje različitih poslova: sekretar komisije, lica za obavljanje operativno tehničkih poslova, administratori za unos rezultata glasanja u JIS aplikaciju, osoblje za prijem izbornih materijala, kontrolu obrazaca o rezultatima glasanja prije unosa u aplikaciju, kontrolu unosa izbornih rezultata, pripremu originalnih obrazaca sa biračkih mjesta za otpremu CIK-u BiH, akreditaciju promatrača, utovar i istovar izbornog materijala, i dr. Za obavljanje navedenih poslova su uglavnom angažovane osobe koje duži niz godina obavljaju pomenute poslove, a koje su pokazale profesionalnost i odgovornost u obavljanju istih.

Imajući u vidu da nije bilo značajnijih propusta u provođenju izbornog procesa odnosno da je sam izborni proces i brojanje glasačkog listića prošlo bez većih poteškoća, može se konstatovati da su Lokalni izbori 2024. godine na području Grada Gračanica dobro organizovani i da su Gradska izborna komisija i birački odbori dobro odradili posao.

7. Zaključna razmatranja

Lokalni izbori održani dana 06.10.2024. godine na području osnovne izborne jedinice 044A Gračanica, provedeni su bez značajnijih problema koji su mogli uticali na zakonitost izbornog procesa.

Nakon analize provedenih Lokalnih izbora može se zaključiti slijedeće:

- da su problemi i dalje prisutni kod predlaganja članova biračkih odbora od strane političkih subjekata obzirom da se u određenim slučajevima predlažu osobe bez izbornog iskustva koje ne shvataju ozbiljno svoje obaveze u postupku obuke i aktivnostima na dan izbora, što ima za posledicu odustajanje nakon imenovanja ili obuke;
- da je potrebno utvrditi obavezu političkim subjektima koju bi pratila prekršajna odgovornost u slučaju da ne dostave ukupan broj prijedloga za članove biračkih odbora koji su u postupku dodjele mjesta dobili;
- da je potrebno kreirati jednostavnije obrazce za utvrđivanje rezultata izbora i pojednostaviti način pakovanja izbornog materijala;
- da je, imajući u vidu vrijeme angažovanosti članova biračkih odbora na dan izbora i obim posla, potrebno predvidjeti mogućnost uspostave gradskih centara za brojanje glasova ili na drugi način organizovati brojanje posebno ako se ima u vidu da članovi biračkog odbora objektivno ne mogu biti spremni za efikasno i kvalitetno brojanje glasnih listića nakon što su predhodno radili 12 sati, a posebno ako se radi o Općim izborima;
- da naknade članovima biračkih odbora, treba uskladiti sa odgovornošću i obimom posla koji obavljaju na dan izbora, odnosno iste treba utvrditi u većim iznosima jer CIK u kontinuitu u više predhodnih izbornih procesa nije izvršio povećanje naknade članovima i zamjenicima biračkih odbora
- da većina političkih subjekata ne preduzima aktivnosti vezano za edukaciju lica koje predlažu za posmatrače na biračkim mjestima, zbog čega je određenom broju istih nepoznata njihova uloga na biračkom mjestu, te je potrebno zakonskim ili podzakonskim aktima regulisati kao obaveznu edukaciju lica koja se predlažu kao akreditirani posmatrači;
- da Centar za birački spisak treba da preuzme ulogu propisanu Izbornim zakonom i podzakonskim aktima i da svoje utvrđene obaveze ne shvata kao pomoć GIK-u koju može ali ne mora pružiti, a što treba obezbjediti nadležna Služba;
- da su u izbornoj godini rokovi za preduzimanje aktivnosti jako kratki, što može uticati na kvalitet obavljenih poslova te preduzimanje istih kao npr.obuku članova biračkih odbora treba planirati u znatno dužem vremenskom okviru;

GIK-a je ostvarila izuzetno dobru saradnju sa svim ovjerenim političkim subjektima, a sva potrebna komunikacija se, prema uputi CIK-a BiH, ostvarivala putem centrala političkih subjekata s tim da su i gradski odbori političkih subjekata koji egzistiraju na području grada takođe dobijali sve potrebne informacije, odnosno komunikacija se odvijala i putem gradskih odbora političkih subjekata.

U organizaciji i pripremi Lokalnih izbora 2024.godine, GIK-a je imala punu podršku svih organa lokalne zajednice (Gradsko vijeće, Gradski načelnik, PU Gračanica, Vijeća MZ, Ministarstvo obrazovanja...), a posebno bi istakli saradnju sa menadžmentima: osnovnih i srednjih škola koji su ustupili prostorije ustanova na dan izbora i Radio Gračanica koja je po zahtjevu GIK-a blagovremeno obavještavala birače o izbornim aktivnostima.

Gradska izborna komisija je u izvještajnom periodu održala 21 sjednicu i ista nije imala značajnijih problema u radu tokom izvještajnog perioda. Pozivi za sjednice sa prijedlogom dnevnog reda su objavljeni na web stranici Grada Gračanica.

Dostaviti:

- 1.CIK-u BiH
- 2.Gradskom vijeću
- 3.Evidencija GIK
- 4.Arhivi

PREDSJEDNIK GIK-a

Mersed Hamzić dipl.pravnik